

Svar på motion Utredning och uppföljning av konsekvenserna av inbesparingarna inom Österbottens välfärdsområde; M Perjus m.fl. (SFP)

Välfärdsområdesstyrelse 19.10.2026

ÖVPH/2502/00.02.00/2026

Beredare Kotanen Heidi
Granö Anna
Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 040 486 7593, fornamn.efternamn@ovph.fi

Perjus, Kärr och Storhannus har lämnat in en fullmäktigemotion den 18 maj 2026. De framför i motionen att man bör genomföra en omfattande och oberoende konsekvensbedömning av de sparåtgärder som genomförts och planerats under perioden 2024–2026. De framför också att bedömningen särskilt bör fokusera på de effekter som besparingarna får för personalens välbefinnande, för hur vårdgarantin förverkligas och för de mest sårbara grupperna i samhället. Dessutom föreslår de att en permanent modell för kontinuerlig uppföljning av sparåtgärdernas konsekvenser ska införas.

Hur uppföljs konsekvenserna av genomförda och planerade sparåtgärder i välfärdsområdet?

I välfärdsområdet uppföljs konsekvenserna av genomförda och planerade sparåtgärder systematiskt. Innan några betydande förändringar förs till beslutsfattande görs en förhandsbedömning av vilka konsekvenser de får för bland annat personalen, befolkningen, tillgången till tjänster och ekonomin. Om man i förhandsbedömningen eller uppföljningen identifierar betydande risker följs utvecklingen upp noggrannare, samtidigt som tillräckligheten hos skyddsåtgärderna bedöms för att man vid behov ska kunna planera och genomföra nya eller kompletterande skyddsåtgärder.

Förverkligandet av sparåtgärderna uppföljs både månatligen i samband med uppföljningen av ekonomin och på organisations-, service- och verksamhetsområdesnivå utifrån resultaträkningen. I och med att konsekvenserna av sparåtgärderna kan sträcka sig även utanför det egentliga sparobjektet kompletteras bedömningen med en operativ lägesbild, uppföljningsuppgifter för serviceproduktionen (bland annat uppgifter om egenkontroll) samt anmälningar i HaiPro-systemet. Med hjälp av dessa kan man identifiera eventuella negativa utvecklingstrender och reagera på dem i tid.

Hur rapporteras konsekvenserna i nuläget?

Konsekvenserna för personalen, vårdtillgången och olika kundgrupper uppföljs på olika nivåer i organisationen. Den operativa lägesbilden ger information på veckonivå om hur serviceproduktionen fungerar, om eventuella rusningstoppar och hur de utvecklas. Via HaiPro-systemet kan anställda, kunder och patienter anmäla observerade negativa och farliga händelser. På enhets-, resultatområdes- och verksamhetsområdesnivå uppgör man sammandrag av anmälningarna och vidtar nödvändiga korrigerande och utvecklande åtgärder utifrån dessa.

I motionen föreslår man att en permanent modell för kontinuerlig uppföljning av konsekvenserna av sparåtgärderna ska införas. Välfärdsområdet följer redan nu fortlöpande upp konsekvenserna av sparåtgärderna. På mötet den 17 november 2025 (§ 225) presenterades ett risksammandrag för välfärdsområdesstyrelsen. I risksammandraget bedömde man vilka konsekvenser sparåtgärderna får för verksamheten och ekonomin. Det senaste risksammandraget presenterades för välfärdsområdesstyrelsen den 1 juni 2026 (§ 128). I det senaste risksammandraget konstaterade man följande:

På basis av risksammandraget kan man konstatera att flera av de identifierade riskerna har en kumulativ effekt. När en risk realiserar ökar sannolikheten samtidigt för att även andra risker uppstår. Riskhanteringsåtgärder har vidtagits för att bemöta de identifierade riskerna som hänför sig till förändringarna i verksamheten, men de långsiktiga

konsekvenserna av förändringarna måste fortsättningsvis bedömas. Riskutvecklingen påverkas i hög grad av förändringar i verksamhetsmiljön, vilka kan påverka riskerna både positivt och negativt.

Hur reagerar man på frågor som identifierats i samband med förhandsbedömningen av konsekvenserna?

Förhandsbedömningar av konsekvenser görs för att man ska kunna reagera på och ingripa i de identifierade utmaningarna i ett så tidigt skede som möjligt. De ovan beskrivna uppföljningsmetoderna utgör en helhet för både den kortsiktiga och den långsiktiga uppföljningen. Metoderna ger ledningen och närcheferna information till stöd för deras beslutsfattande och ledning av verksamheten. På basis av uppföljningen kan åtgärderna vid behov preciseras, tillvägagångssätten ändras och stödet allokeras till ställen där negativa konsekvenser upptäckts.

I det här skedet behöver välfärdsområdet inte införa någon separat ny uppföljningsmodell, eftersom uppföljningen av konsekvenserna av sparåtgärderna redan nu utgör en del av den befintliga lednings-, ekonomi- och riskhanteringsstrukturen. Uppföljningen och rapporteringen bör även i fortsättningen utvecklas för att stöda ledningen av verksamheten, ekonomin och kvaliteten.

Risksammandraget för våren 2026 har bifogats som bilaga.

Sektordirektör för äldre personer Kotanen Heidi

föreslår att välfärdsområdesstyrelsen beslutar att ge svaret på fullmäktigemotionen som redogörelse till välfärdsområdesfullmäktige. Styrelsen föreslår för fullmäktige att motionen härmed är slutbehandlad.

Beslut:

Bilagor

Bilaga 1 Risksammandrag våren 2026 - Riskikooste kevät 2026

Bilaga 2 Motion om utredning och uppföljning av konsekvenserna av inbesparingarna inom Österbottens välfärdsområde, Mikael Perjus, Kaj Kärr, Carina Storhannus SFP